

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจบรรทัดฐานสังคม

เรื่อง กฎหมายแพ่ง (๒)

ครูผู้สอน ครูวรัญญา แองสาย

กฎหมายแพ่ง (๒)

Law

จุดประสงค์

- บอกลักษณะความผิดและโทษทางแพ่งได้ถูกต้อง
- วิเคราะห์ลักษณะความผิดทางแพ่งจากสถานการณ์ตัวอย่างที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
- วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำ ความผิดทางแพ่ง
- เห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่อง กฎหมายแพ่ง

สถานการณ์

“นางสาวบีได้รับเงินโอนจากบัญชีของนางสาวบุ๋ม
เนื่องจากนางสาวบุ๋มกรอกเลขบัญชีผิดพลาด แต่นางสาวบี ไม่ยอมคืนเงินให้”

คำถามชวนคิด

การกระทำของนางสาวบี
เป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่

เพราะเหตุใด

คำถามชวนคิด

การกระทำของนางสาวบี
เป็นความผิดตามกฎหมาย
หรือไม่ อย่างไร

กฎหมายแพ่ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคล
ในการกระทำหรือการละเว้นกระทำบางอย่าง
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น
การซื้อขาย การกู้ยืม การเช่าทรัพย์สิน และความ
รับผิดชอบต่อกัน โดยกฎหมายแพ่งจะมีการแบ่งหัวข้อ
หลัก ๆ ดังนี้

๑. สัญญา

การทำสัญญาเป็นการผูกพันกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยมีการตกลงเรื่องสิทธิและหน้าที่ระหว่างกัน การผิดสัญญาจึงเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น การไม่ชำระเงินค่าซื้อขายทรัพย์สิน การไม่โอนทรัพย์สินตามที่สัญญาไว้ การผิดสัญญาเช่าทรัพย์สิน

๒. การละเมิด

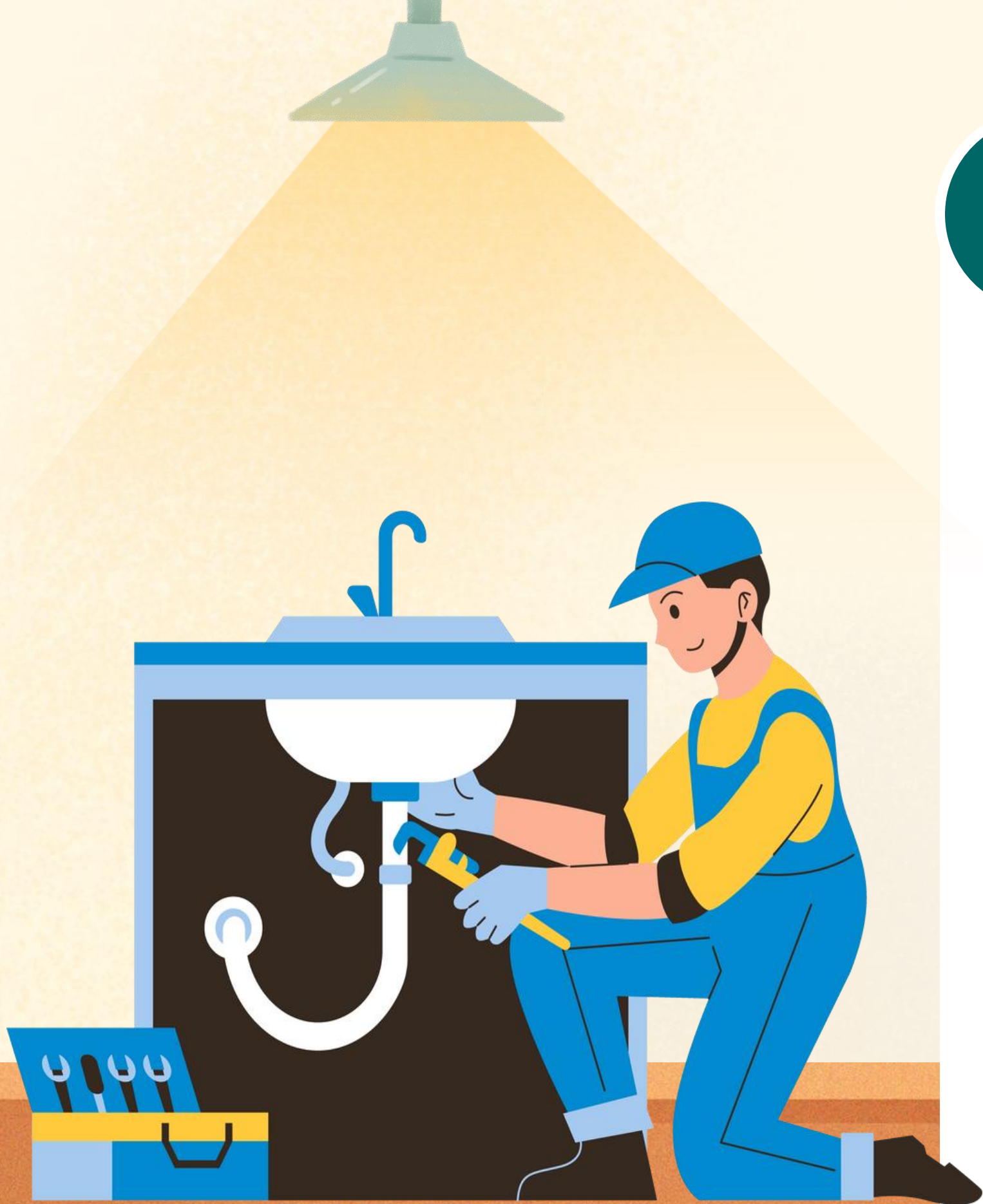
การละเมิดเป็นการกระทำที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ใช้การกระทำที่เกิดจากสัญญา เช่น การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นโดยเจตนาหรือประมาท การบุกรุกหรือใช้ทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การขโมยหรือยักยอกทรัพย์สิน

ทั้งนี้ผลจากการละเมิดคือผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำละเมิดได้

๓. ลากมิกควรได้

ลากมิกควรได้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งได้รับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์โดยไม่มีสิทธิ์ทางกฎหมายรองรับ เช่น การรับเงินหรือทรัพย์สินโดยไม่ตั้งใจ หรือการรับเงินจากการโอนผิด ทั้งนี้การได้รับประโยชน์จากความผิดพลาดของผู้อื่น

๔. การจัดการงานนอกสั่ง

การจัดการงานนอกสั่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าไปจัดการงานหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ได้รับคำสั่งหรือได้รับอนุญาตจากเจ้าของ แต่การจัดการนั้นทำให้เกิดประโยชน์กับเจ้าของ เช่น การซ่อมแซมทรัพย์สินของผู้อื่นที่เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้งานได้ ทั้งนี้การดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้เจ้าของทรัพย์สินได้รับประโยชน์ แม้ว่าจะไม่ได้ขอให้จัดการ

กิจกรรม การสืบค้นข้อมูล
“การรับผิดทางแพ่ง”

“การรับผิดทางแพ่ง”

สัญญา

การละเมิด

ลาภมิควรได้

การจัดการงานนอกสั่ง

การรับผิดชอบทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

๑. ความรับผิดชอบในลักษณะละเมิด เมื่อมีการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อผู้อื่น ทำให้บุคคลนั้นได้รับความเสียหาย ผู้กระทำต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

ตัวอย่าง นายต้นขับรถเฉี่ยวชนรถจักรยานของนางปอ ทำให้รถจักรยานของนางปอได้รับความเสียหาย นายต้นต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนซึ่งเป็นการละเมิดต่อนางปอ

การรับผิดชอบทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

มาตรา ๔๒๐ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ กระทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้นั้น

ผู้นั้นกระทำละเมิด ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน
เพื่อการนั้น

การรับประกันทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

๒. ความรับผิดในลักษณะสัญญา คือเมื่อได้มีการทำข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งกันไว้แล้วคู่กรณีต้องปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามฝ่ายนั้น ต้องรับผิดชอบ

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

ตัวอย่าง นายนพทำสัญญากู้เงินจากนางอร เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ นายนพไม่ชำระเงินที่กู้ไปคืนนางอร นายนพต้องรับผิดตามสัญญาเงินกู้

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

๓. ความรับผิดในลักษณะการจัดการงานนอกสั่ง
คือ การที่บุคคลหนึ่งเข้าไปทำกิจการของผู้อื่นโดย
เจ้าของกิจการไม่ได้กล่าวว่หรือใช้ให้กระทำ

การรับประกันทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

ตัวอย่าง นายแก้วปิดบ้านไว้ แล้วเดินทางไปต่างจังหวัด วันหนึ่งมีพายุพัดหลังคาบ้านของนายแก้วปลิวไป นายป้อมเพื่อนบ้านเห็นว่าหากปล่อยไว้ทรัพย์สินต่าง ๆ ในบ้านของนายแก้วคงได้รับความเสียหายจึงจ้างช่างมาซ่อมแซมหลังคาให้นายแก้ว กรณีนี้เมื่อนายแก้วกลับมาจะต้องชดใช้เงินที่นายป้อมที่จ่ายไปในการซ่อมแซมหลังคาบ้าน

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

๔. ความรับผิดในลักษณะลาภมิควรได้ คือการ
ได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดมาโดยปราศจากสาเหตุที่จะนำมา
อ้างได้ตามกฎหมาย

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

ตัวอย่าง นายพันโอนเงินผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารไปให้นายพีระโดยเข้าใจผิดคิดว่านายวีระซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของตน
กรณีนี้นายพันสามารถฟ้องให้นายพีระคืนเงินที่ตนโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนายพีระได้
เพราะนายพีระรับทรัพย์ไว้โดยปราศจากสาเหตุที่อ้างตามกฎหมายได้

การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

๕. ความรับผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ
คือ การที่กฎหมายได้บัญญัติให้การกระทำอย่างใด
อย่างหนึ่งเป็นความผิด

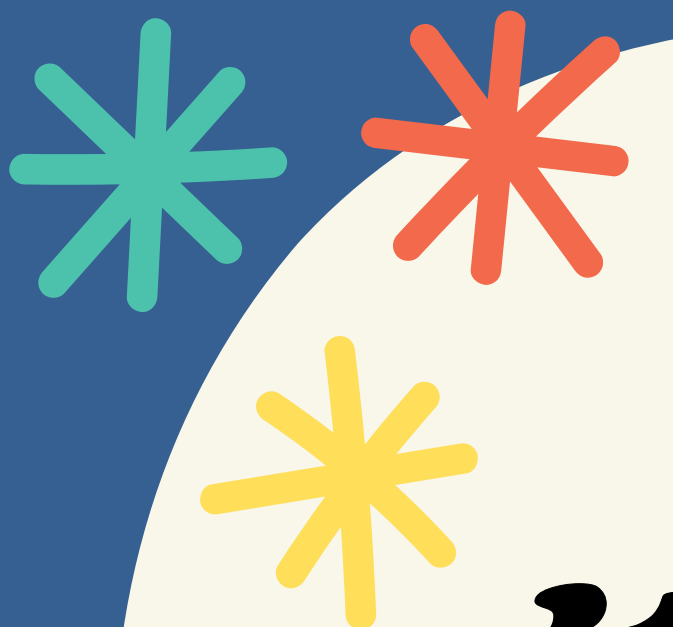
การรับผิดทางแพ่ง ๕ ลักษณะ

ตัวอย่าง นายเก่งปลูกบ้านโดยสร้างระเบียงล้ำไปในพื้นที่ของนางก้อยเพื่อนบ้าน โดยที่นายเก่งไม่รู้ว่า
ระเบียงบ้านของตนยื่นไปในที่ของนางก้อย กรณีนี้นายเก่งต้องรับผิดต่อนางก้อยตามกฎหมาย

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดทางแพ่ง มาวิเคราะห์ว่าเป็นความผิดด้านใด มีโทษอย่างไร พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้กระทำผิดทางแพ่ง โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๖

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างสถานการณ์หรือข่าวที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดทางแพ่ง มาวิเคราะห์ว่าเป็นความผิดด้านใด มีโทษอย่างไร พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้กระทำผิดทางแพ่ง โดยบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ ๖

๒. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามความเหมาะสม

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าการศึกษา
เรื่อง กฎหมายแพ่ง
มีความสำคัญอย่างไร

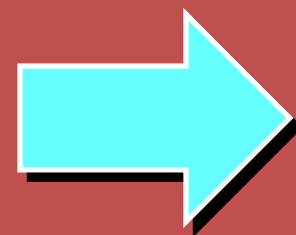
กฎหมายแพ่ง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในการกระทำหรือการละเว้นกระทำบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขาย การกู้ยืม การเช่าทรัพย์สิน และความรับผิดชอบต่อกัน กฎหมายแพ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบของความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม

การกระทำความผิดทางแพ่ง

๑. การผิดสัญญา
๒. การละเมิด
๓. ลากผิดควรได้
๔. การจัดการงานนอกสั่ง

จุดมุ่งหมายของการรับผิดทางแพ่งในการเยียวยาผู้เสียหายให้ได้รับสิ่งที่หายไปหรือชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยไม่ใช้การลงโทษเหมือนโทษทางอาญา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อ และสารสนเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๗

เรื่อง MIDL การรู้เท่าทันสื่อ

และสารสนเทศ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

